

Innlandsfiske

- En veileder i grunneierorganisering og forvaltning

NORGES BONDELAG

Utmarksavdelingen
for Akershus og
Østfold

Hvorfor organisere innlandsfiske?

Veilederen skisserer ulike løsninger for organisering av grunneiere for å ivareta fiskeforvaltning i innlandsvassdrag. Herunder gis en beskrivelse av grunneierens fiskerett, rolle i fiskeforvaltningen, driftsplanlegging, m.m. Behovet for å etablere utmarkslag i nye områder er stort. Samtidig er det et arbeid å gjøre i mange etablerte lag der det er viktig å kjenne til hva som kreves ved endring av vedtekter for å tilfredsstille aktuelle organisasjonsformer i Brønnøysundregistrene.

Det kan være fornuftig å vurdere flere saksfelt i tillegg til innlandsfiske når lagets vedtekter skal utformes. Ved å ta inn paragrafer som er inkluderende og romslige når det gjelder saksfelt, har laget større mulighet til å engasjere seg i nye oppgaver når behovet melder seg. Laget kan da behandle og markere at man starter arbeid med nye saksfelt på årsmøtet slik at medlemmene aktivt blir involvert i dette.

Hver enkelt grunneier har ofte for liten eiendom til å kunne forvalte innlandsfisket på en fornuftig måte. Fiskebestander bruker gjerne hele innsjøer og elver som leveområde. Forvaltningen må dekke hele leveområdet for å kunne lage regelverk som fremmer felles mål om utviklingen for fiskebestandene. Det er videre mange oppgaver knyttet til salg av fiskekort og tilrettelegging av fiske som best løses i felleskap med andre grunneiere. Derfor må man samarbeide med andre grunneiere. En samlet organisering av grunneierne rundt en innsjø eller langs et vassdrag er nødvendig for å etablere en effektiv forvaltning, og dermed ivareta grunneierretten. Organisering er videre nødvendig for å gi sportsfiskere, og befolkningen for øvrig, tilbud om et godt og tilrettelagt fiske.

I enkelte områder kan det være vanskelig å se inntekspotensialet ved å organisere utmarkslag som skal stå for utleie og forvaltning av fiskeressursene. Det er få muligheter for å få tilskudd fra det offentlige. Likevel er det viktig å etablere utmarkslag for å forvalte fiskeretten og bidra til ordna forhold.

Foto: Gudmund Nygaard

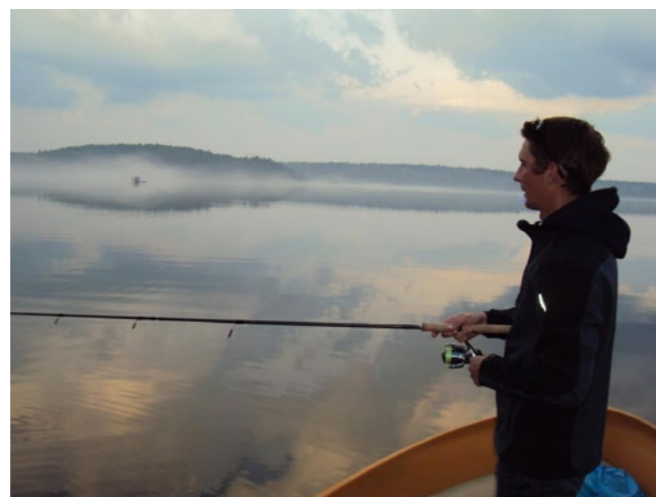
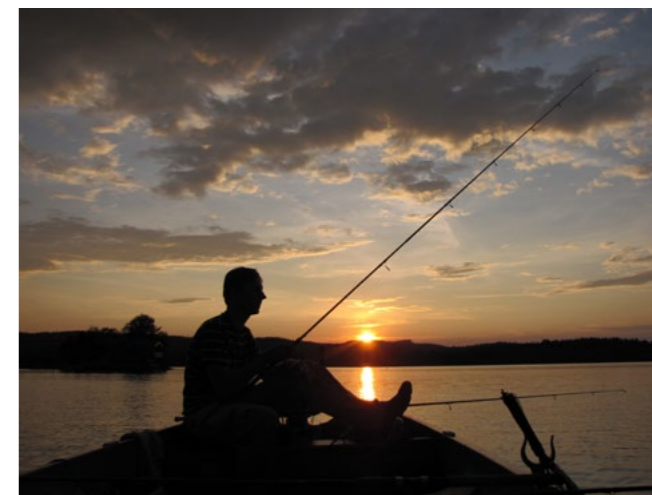

Foto: Gudmund Nygaard

Men ingen vet hva morgendagen bringer... Interessen for naturbaserte opplevelsaktiviteter er økene både nasjonalt og internasjonalt. Innen reiseliv er fisketurisme det raskest voksende segmentet. I andre områder er næringsfiske til for eksempel foredling til rakfisk, svært viktig. Det er derfor helt nødvendig at grunneierne organiserer seg dersom det er ønske om å utnytte et framtidig næringspotensial.

Utmarkslaget er en viktig enhet for å kunne utvikle næring med basis i fiskeressursen. Ved å foreta en målrettet forvaltning og tilrettelegging for fiske, er det enklere å kunne tilpasses dette til annen næringsvirksomhet på gårdsbruket. Tiltak kan være fiskekort tilpasset tilreisende fiskere, fiskeregler som øker muligheten for å få stor fisk, utvikle fisket sammen med tilbud om overnatting, matservering og guidetjenester m.m.

Det er behov for å etablere store forvaltningsområder som gjelder hele vassdrag eller deler av vassdrag. Her er det rasjonelt å bli enige om strategier for felles satsinger, fiskeregler, eventuelt fiskekort og felles oppsynstjenester m.m. Dette er viktig for å kunne øke den lokale verdiskapingen med basis i innlandsfiskeressursen. Ved å arbeide som en større enhet vil en også ha større muligheter til å innhente ekspertise og finne kostnadseffektive løsninger på å få gjort praktiske jobber.

Lover og forskrifter

Det følger av lov om laksefisk og innlandsfisk § 17 at grunneier har enerett til fiske:

”Med de innskrenkninger som følger av bestemmelser gitt i eller i medhold av lov, sedvane, alders tids bruk eller annen hjemmel, har grunneieren enerett til fiske etter innlandsfisk i vassdrag slik det har vært fra gammelt av så langt hans grunn går.”

Fiskeretten gjelder alle fiskearter og ferskvannskreps. Prinsippet om at fiskeretten tilhører den som eier grunnen er svært gammelt, og er første gang nedskrevet i Gulatingsloven og Frostatingsloven.

Det finnes noen få unntak fra den generelle regelen om at fiskeretten følger grunnen og grunneieren:

- Fiskeretten kan være solgt fra grunnen. Dette var lovlig før lov av 6. mars 1964 om laksefiske og innlandsfiske trådte i kraft.
- På grunn av sedvane, alder tids bruk eller annen hjemmel kan fiskeretten være skilt fra grunneiendommen.
 - o I store sjøer kan grensene for fiskerett og eiendomsrett være noe problematiske. I noen vann (omtalt under) har det oppstått et eiendomsløst (fritt) midtparti hvor ingen har enerett til fisket. Dette betyr likevel ikke at allmenheten har fritt fiske.

I områder der fiskeretten er felles for flere jordeiendommer (sameie), vil ofte eiendommer som skilles ut fra en av eiendommene, få fiskerett innen hele sameieområdet.

- Fiskeretten kan ikke skilles fra grunnen (leies bort) for mer enn 10 år. Unntaket er når fiskerett følger bruksrett på eiendommen. Dette er ikke til hinder for avtaler om overføring av myndighet til utmarkslag som går lenger enn 10 år.
- Utleie av fiskerett til allmenheten kan med Departementets godkjenning skje for lengre tid enn 10 år.
- For tomter som skilles ut fra hovedeiendommen, kan det avtales at fiskerett ikke skal følge med. Dette må avtales spesielt i kontrakten. Dersom dette ikke nevnes, følger fiskeretten normalt med som rettighet til tomten.

Rettighetshaverne er som regel enkeltgrunneiere men kan også være sameier, stiftelser eller aksjeselskaper. Det offentlige er også store eiendomsbesittere.

Fiskerettshaverne må forvalte fisket innenfor rammen av gjeldene offentlige lover og forskrifter. Fiskerettshaverne har hovedansvaret for organisering, driftsplanlegging, kultivering og utnyttelse av fisket.

Lov om laksefisk og innlandsfisk

Noen viktig bestemmelser:
Kapittel IV: Bestemmelser om fiskeretten (§16 – 24)

Grunneierne har som hovedregel fiskeretten i norske vassdrag. Dette er fastslått i §16 og § 17.

§18 gir barn under 16 år rett til å fiske innlandsfisk med stang og håndsnøre fra 1.1. til 20.8. Det er noen unntak fra denne bestemmelsen som begrenser barns fiske.

§25 har bestemmelser om pliktig organisering. Her kan et flertall av fiskerettshaverne med bindende virkning beslutte at fiskeressursene skal forvaltes i fellesskap.

§ 25 a. har bestemmelser om driftsplanlegging i lakseførende vassdrag. Er et verktøy for rettighetshaverne for å samordne og klargjøre egne interesser i forvaltningen og utnyttelsen av fiskeressursene og fisket.

Tålt fiske og alders tids bruk

§ 17 tar forbehold om at sedvane og alders tids bruk kan begrense grunneiernes enerett til fiske, og at fiskeretten bare gjelder så langt eiendomsretten strekker seg.

Ved alders tids bruk eller sedvane er det i enkelte innsjøer utviklet et fritt midtparti for innsjøen. Det betyr at ingen har spesiell fiskerett her. Gjennom rettssaker er det konstatert at 8-10 innsjøer i Norge har fritt midtparti men også her har ofte grunneieren eksklusiv fiskerett i strandsonen ut til en viss dybde eller en viss avstand fra land.

En bør merke seg at det i rettssaker legges vekt på om grunneieren har utnyttet sin fiskerett og om vedkommende har påtalt ulovlig fiske.

Hvor langt strekker eiendomsretten seg i ferskvann?

Dagens lovgivning angir djupålen i elv og sjø (det dypeste parti i elva eller sjøen) som grense mellom eiendommer.

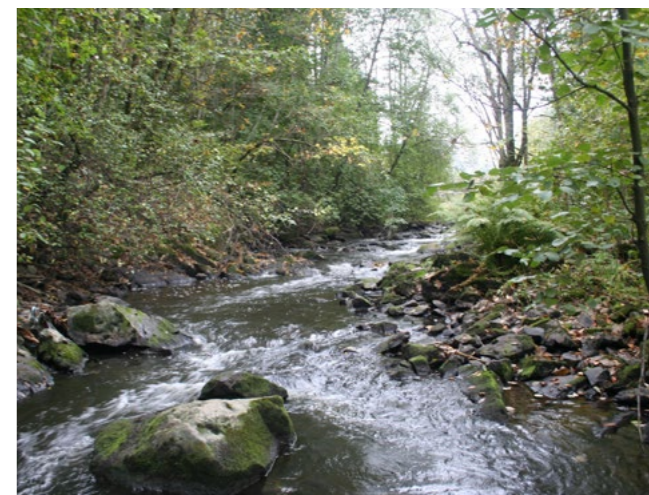

Foto: Raymond Svendsen

Nyorganisering

Det er stort behov for å bedre organiseringen av innsjøer og vassdrag. Grunneiere har en lovbestemt plikt til å arbeide for en felles forvaltning der dette er hensiktsmessig. En hensiktsmessig organisering er nødvendig for å løse oppgaver innen fiskeforvaltningen.

Vi benytter begrepet «utmarkslag» som felles navn på organiserte enheter av grunneiere som grunneierlag, innsjølag, fiskelag og elveeierlag m.m.

Formålet med å etablere et utmarkslag er å samle nok eiendommer for å etablere en hensiktsmessig driftsenhet for forvaltning av fiskeressursene. Felles organisering kan på sikt gi økte inntekter fra fiskeressursen til det enkelte medlem.

Alternative modeller

Det finnes mange måter å organisere innlandsfiske på. Her nevner vi to hovedtyper:

1. Et vassdrag med flere innsjøer eller elvestrekninger

- *Alternativ 1: Det etableres et utmarkslag for hver sjø/basseng/strekning som samarbeider i en overbygning.* Utmarkslaget har ansvaret for økonomi og organiserer de praktiske gjøremål. Overbygningen for vassdraget kan diskutere overordnede, forvaltningsmessige spørsmål, lage driftsplan samt organisere felles fiskekort. Pengene deles ut til hvert lag etter en fordelingsnøkkel.
- *Alternativ 2: Overbygningen etableres som et utmarkslag der økonomi, driftsplan, forvaltning og drift av laget utføres.* De ulike sjøene har arbeidsgrupper/underutvalg som står for de praktiske oppgaver

2. Utmarkslag med 60.000 daa har 50 vann og tjern innenfor sine grenser. Saksfeltet for laget er både vilt og fisk. Utmarkslaget har et utvalg som organiserer de praktiske forvaltningsoppgavene for innlandsfiske. Styret i utmarkslaget har ansvaret for forvaltning og økonomi.

Hvorfor organisering?

- Bærekraftig forvaltning av felles fiskebestander
- Tilrettelegging av fiske, fiskeregler, fiskekort m.m.
- Oppnå stordriftsfordeler på administrasjon og forvaltning
- Gi et bedre tilbud til sportsfiskerne
- Målrettede regler for høsting av fiskeressursene.
- Etablere en enhet som kan stå for driftsplanen og utvikling av ressursen
- Grunnlag for næringsutvikling

Hvem har ansvaret for riktig organisasjonsform for laget?

Registrering i Brønnøysundregistrene kan være nødvendig for å ivareta visse forhold (se under). Det er det enkelte lag som selv er ansvarlig for å finne ut om de må registrere seg som samvirkeforetak, forening eller tingsrettslig sameie.

Det er ikke nødvendigvis slik at ethvert forsøk på å samarbeide som et utmarkslag utløser en registreringsplikt. Samtidig er det slik at der man gjennom sin aktivitet i realiteten utgjør for eksempel et samvirkeforetak, vil man være pliktig til å registrere seg som et samvirkeforetak og følge de regler som gjelder for denne organisasjonsformen

Aktuelle register i Brønnøysund

Når registrering i Brønnøysundregistrene er aktuelt, finnes det ulike register som kan være riktige:

- Foretaksregisteret. Når laget driver næringsvirksomhet
- Enhetsregisteret. Andre lag og foreninger som ikke driver næringsvirksomhet

Aktuelle organisasjonsformer

- Samvirkeforetak (SA)
- Forening
- Tingsrettslig sameie

De økonomiske konsekvensene

I et selskap med begrenset ansvar hefter deltagerne for selskapets gjeld kun med sin andel dersom selskapet skulle gå konkurs. I et tingsrettslig sameie er deltagerne derimot ansvarlig for selskapets gjeld med hele sin personlige formue.

Hvorfor skal man registrere laget i offentlig register?

- Krav når man skal søke visse typer tilskudd. Skattedirektoratet har innført krav om at alle utbetalinger av offentlig midler skal være sporbare, noe som medfører at et lag må registrere seg i Enhetsregisteret og ha fått tildelt organisasjonsnummer.
- Noen banker krever dette for å opprette bankkonto.
- Krav når laget har skattepliktig omsetning
- Krav når laget er merverdipliktig
- Krav når laget har ansatte med lønnsutbetaling (innbetaling av skattetrekk og arbeidsgiveravgift)
- Avtaleparter kan kreve det.
- Kan spare tillitsvalgte for ansvar da de ellers må framstå som ansvarlige for inntekter, formue og gjeld i egen person.

Hvilken organisasjonsform skal velges for laget?

Dette avhenger av:

- Når hovedformålet til laget er å fremme medlemmenes økonomisk interesser, er laget et samvirkeforetak (SA). Graden av økonomisk virksomhet mellom medlemmet og utmarkslaget er viktig for vurderingen av om laget kan betraktes som forening. Jo mindre økonomisk virksomhet og samhandling – jo mer taler det for at det dreier seg om en forening.
- Dersom lagets aktivitet har som formål å ivareta grunneiernes rettigheter er laget sannsynligvis et samvirkeforetak (SA).
- Dersom utmarkslaget har som formål å legge til rette for friluftaktiviteter er det sannsynligvis en forening.
- Dersom utmarkslaget vurderes som en forening og man ønsker å fortsette som det, er det viktig at hovedformålet i vedtektene ikke er av økonomisk art og at formålet ikke er å ivareta rettigheter.

Konklusjon: Utmarkslag bør organiseres som samvirkeforetak.

Samvirkeforetak SA

Samvirkeforetak krever en sammenslutning av to eller flere personer rettet mot et felles mål.

Kravet er at aktiviteten må ha en viss varighet og et visst omfang.

Hovedformålet må være å fremme de økonomiske interessene til medlemmene. Begrepet «økonomisk» skal tolkes vidt og minstekravet er at medlemmene mottar en ytelse fra SA som har en økonomisk verdi. Det er ikke krav til hvor stor omsetningen må være eller hvor ofte medlemmet får omsetning fra utmarkslaget. Overskudd skal enten bli stående i utmarkslaget eller bli fordelt til medlemmene i forhold til andeler

Forening

En forening er en selveiende sammenslutning som skal fremme ett eller flere bestemte formål av humanitær, sosial eller lignende art. Foreninger kan være både åpne og lukket for allmennheten.

Foreningen må ha minst to medlemmer som forener seg om et bestemt formål. Medlemmene deltar i beslutninger som treffes, men er ikke eiere av formuen i foreningen, og kan under ingen omstendighet få et økonomisk utbytte fra foreningen. Foreningens mål kan ikke være å ivare fiskerettighetene.

Brønnøysund anbefaler ikke at utmarkslag kan bli forening.

Begrunnelsen for dette er:

Bruken av **andeler** som bestemmelse for rettigheter og plikter, slik det blant annet framgår av § 25 i lov om lakse- og innlandsfisk og forskrift om pliktig organisering, strider mot foreningsmodellen. Det er spesielt grunnlaget for stemmetall og kontingentfordeling som ikke er forenlig med foreningsmodellen.

Formål om å forvalte medlemmenes ressurser er ikke forenlig med forening, da dette anses som økonomisk interesse.

Konklusjon: I dag er det vanskelig å registrere utmarkslag som forening og vi anbefaler ikke dette.

Tingsrettslig sameie

Tingsrettslig sameie har ikke begrenset ansvar. Det vil si at laget ikke er skattepliktig men at skatteplikten ligger på hvert enkelt medlem. Brønnøysundregistrene krever at denne organisasjonsformen følges opp med registrering av personnummer til alle rettighetshavere. Dette er krevende i sameier med mange medlemmer.

Et sameie foreligger når noen eier noe sammen. Det er selve eiendomsretten som er delt, ikke bruksretten. Hvor stor andel den enkelte har i sameiet, avhenger av hva som er avtalt eller omstendighetene som forelå da sameiet ble stiftet.

Det kan likevel foreligge bruksdeling i et sameie, slik at den enkeltes bruksrett knyttes til fysiske deler av fiskevannet. **Det er lov om sameie, av 18. juni 1965, som regulerer dette.**

Sameie registreres i Enhetsregisteret. Det er få krav til vedtektsformuleringen ved registrering i Enhetsregisteret, da det er Sameieloven som styrer det som eventuelt ikke er avtalt i vedtektene. Tingsrettslig sameie er lite benyttet som organisasjonsform.

Hva koster registreringen i Brønnøysundregistrene?

- Utmarkslag som tidligere er registrert i Foretaksregisteret får ingen ekstra kostnad.
- For uregistrerte samvirkeforetak, utmarkslag i Enhetsregisteret eller nye utmarkslag:
 - Kr.6.580,- (registrering på papir)
 - Kr.5.485,- (registrering digitalt)
- Forening i Foretaksregisteret
 - Kr.2.832,- (registrering på papir)
 - Kr.2.265,- (registrering digitalt)
- Det er gratis å registrere lag i Enhetsregisteret
 - Registrering av Tingsrettslig sameie er gratis

Ikke registrere laget i offentlig register?

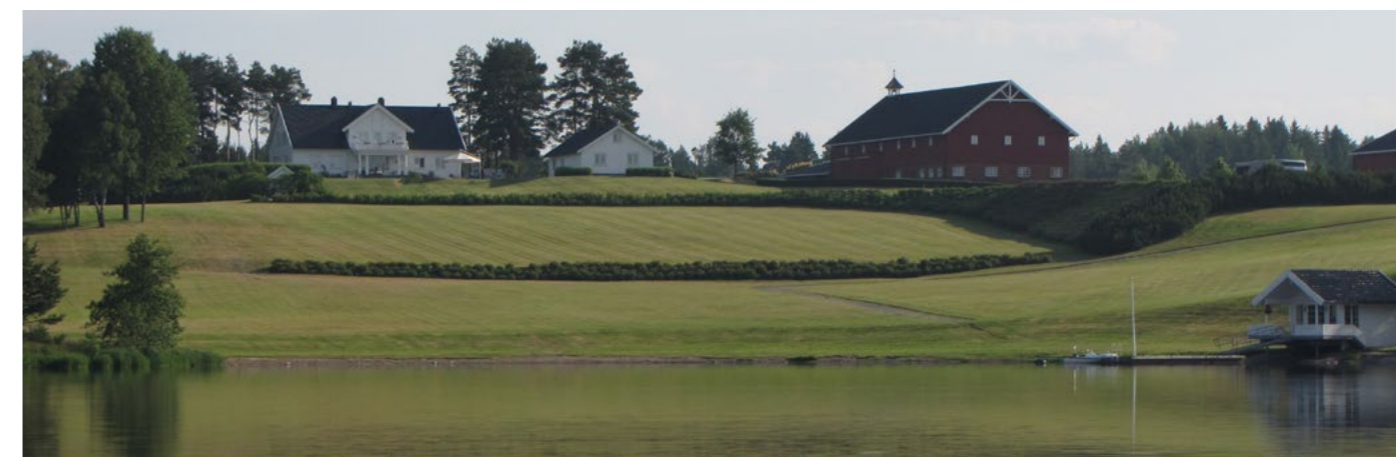
Et alternativ kan være at man bestemmer seg for ikke å registrere laget i offentlig register.

Det er likevel behov for å avklare følgende forhold:

- Bankforbindelse
- Å søke tilskudd

Hva er årsaken til at lag ikke bør registrere seg?

- Liten økonomisk virksomhet
- Liten aktivitet
- Laget «ligger nede» og vil engasjere seg når det dukker opp behov

Framgangsmåten ved nyorganisering

Framgangsmåten ved organisering av eneeide eiendommer:

- Initiativet til å organisere et lag bør tas av en eller flere fiskerettshavere i det aktuelle vassdraget. Men også landbruksorganisasjoner eller kommunen kan ta initiativ.
- Rettighetshavere innkalles til møte for å avklare interessen for å organisere utmarkslag. Avstemningen om interesse er uforpliktende. Hvis interessen er god, velges et interimstyre.
- Interimstyrets arbeidsoppgaver er å foreslå avgrensning av område, skaffe tilveie opplysninger om eierforhold, arealer og meter strandlinje. Interimstyret foreslår saksområde, andeler i fiske, vedtekter og innkaller til stiftelsesmøte.
- Behandlingen på stiftelsesmøtet avgjør om laget blir stiftet.
- Ved frivillig organisering vedtas vedtekter, det foretas innmelding i laget, valg av styre og utvalg, eventuelt fiskeregler m.v.
- Hva med grunneiere som ikke vil delta i utmarkslaget? Minst 70% av totalarealet eller strandlinje bør være med i utmarkslaget. Dersom det selges fiskekort for vassdraget må de som ikke er medlem ta ansvar for å markere at fiskekortet ikke gjelder for deres eiendom. Utmarkslaget kan markere ikke-medlemmer på kart men det blir ofte veldig små arealer, er lite lesbart og er vanskelig å praktisere for fiskerne.

Hvis det ikke blir flertall for å stifte laget, kan initiativtakerne vurdere å kreve bruksordning etter jordskifteretten. Dette er så langt sjelden benyttet i innlandsfiskevassdrag, men vil kunne være aktuelt i vassdrag med fiskebestander av stor verdi.

Hvilke andre saksfelt er aktuelle for et utmarkslag med hovedfokus på innlandsfisk?

Ved nyorganisering er det viktig å avgrense saksområde i forhold til andre grunneiersammenslutninger som finnes i området.

På den annen side er det viktig at utmarkslagene kan ta inn flere saksfelt for å redusere behovet for lag som grunneierne skal engasjere seg i. Derfor bør en ha romslige vedtekter for å kunne tillegge nyorganiserte lag flere saksfelt hvis det i framtiden skulle bli aktuelt.

Aktuelle saksfelt

- ivareta medlemmenes øvrige interesser i vassdraget.
- forvalte viltet som er knyttet til medlemsarealet
- vassdragsregulering
- miljøutfordringer
- næringsutvikling
- ferdsel som kano, kajakk og fritidsbåter
- offentlige planer og forslag
- kontakt med brukergrupper

Flertallsvedtak

Lov om laksefisk- og innlandsfisk, § 25, hjemler bruk av flertallsvedtak for å forplikte alle fiskerettshaverne langs et vassdrag til å bli medlem i utmarkslaget. Det er laget en egen forskrift som beskriver framgangsmåten som skal brukes for at flertallsvedtaket skal være lovlig. Forskriften har imidlertid vist seg å være lite egnet. Dette skyldes at det er for mange variable som ikke er definert i forskriften og som rettighetshaverne selv må enes om. Dette gjelder blant annet fastsetting av andeler i laget. Videre er prosessen for å få juridisk robuste vedtak dårlig beskrevet i forskriften. Det er derfor ikke å anbefale å gjennomføre en tvungen organisering ved bruk av flertallsvedtak.

Jordskifte

Lov om laksefisk- og innlandsfisk, § 25, viser til en annen mulighet for å få til en forpliktende organisering av alle fiskerettshaverne:

"For gjennomføring av felles organisering kan bruksordning kreves etter jordskifteloven. Departementet kan kreve bruksordning etter jordskifteloven § 2 bokstav c når ingen av partene vil kreve det eller resultatet av minnelig ordning ikke er hensiktsmessig."

Jordskifteretten kan fastsette rettighetshavernes andeler i fiske og foreta bruksordning. Når jordskifteretten lager en bruksordning, fastsetter de vedtekter for det laget som skal stå for forvaltningen av fisket. I utgangspunktet blir alle fiskerettshaverne i det området som bruksordningen gjelder medlem i laget. Medlemskapet er basert på andeler i fisket og det er ikke mulig å melde seg ut av laget for en begrenset periode. Pass på at Jordskifteretten er bevisst hvilken organisasjonsform vedtektene skal tilpasses. Endringer av vedtekter fastsatt etter Jordskiftedom er en omfattende affære fordi Jordskifteretten ofte etablerer en høy terskel for vedtektsendring. For større lag er det en fordel om vedtektene tilpasses samvirkeforetak.

Om Jordskifteretten bare skal fastsette andelene eller foreta full bruksordning, vurderes av rettighetshaverne. Det er også en mulighet at Jordskifteretten foretar en delvis bruksordning, d.v.s. fastsetter andeler og kun rammer for vedtekter. Dersom det er store konflikter i vassdraget, kan det være fornuftig at jordskifteretten, som en uhildet part, også fastsetter vedtektene. Jordskifteretten kan også organisere rettighetshaverne uten å gjøre rettsutgreiing.

Jordskifteretten har de senere år laget bruksordning i flere laksevassdrag, men er lite brukt i innlandsvassdrag.

Endring av etablerte utmarkslag

Mange etablerte utmarkslag eller grunneierlag vurderer om de skal endre vedtekter for å tilfredsstille kravene i Brønnøysundregistrene. For mange små lag, eller lag med begrenset økonomisk omsetning, kan det være vanskelig å avgjøre hvilken organisasjonsform som er hensiktsmessig eller om de skal avstå fra å registrere seg. Det kan vise seg at byråkratiet og kostnadene ved en registrering til samvirkeforetak ikke er hensiktsmessig for laget.

Tilpasning av vedtekter til samvirkeforetak SA

Dersom et etablert utmarkslag skal registrere seg i Brønnøysundregistrene må det til noen endringer av vedtektene for å tilfredsstille kravene som stilles. Se eksempel på vedtekter bakerst i dette heftet. Utmarkslag som er stiftet før 1.1.2008 må avholde årsmøte og vedta at foretaket skal omgjøres til samvirkeforetak. Årsmøte må også godkjenne de nye vedtektene.

Vedtektene skal inneholde:

- Foretakets navn. Husk at det skal stå SA bak lagets navn.
- Den kommunen der foretaket skal ha sitt forretningskontor
- Foretakets virksomhet
- Størrelse på eventuelle andelsinnskudd, om disse skal forrentes og om det skal betales medlemskontingent
- Hvordan overskuddet skal benyttes
- Antallet, eller laveste og høyeste antall styremedlemmer
- Hvilke saker som skal behandles på det ordinære årsmøtet
- Hvordan nettoformuen skal fordeles ved oppløsning

Hvis foretaket ikke skal ha daglig leder, skal dette stå i vedtektene.

Kostnadene ved registrering er angitt tidligere i veilederen. Videre må man ha regnskapsfører som årlig må sende inn nødvendige skjema, noe som også er et fordyrende ledd ved å drive laget.

Vedtektene må bestemmes på årsmøte eller ekstraordinært årsmøte. Utmarkslaget har da 3 måneder på seg til å melde seg inn i Foretaksregisteret. (beskyttelse mot at andre foretak benytter tilsvarende navn).

Utmarkslag som har vært i Enhetsregisteret må gjøre noen endringer i vedtektene.

Unngå å avvike laget!

Det er viktig at etablerte lag ikke avvikes. Det er investert mye energi og arbeid for å etablere utmarkslaget. Enheten kan bl.a. være viktig som forvaltningsenhet der de har fått myndighet av medlemmene til å lage driftsplan, selge fiskekort og drive oppsyn. Det er viktig å beholde enheten men samtidig vurdere drifta slik at det ikke gir for store byrder for tillitsvalgte. Laget kan fungere på «sparebluss» til det vekkes et behov.

Hva kreves fra medlemmene når saksfeltet utvides?

Dette er blant annet avhengig av hvordan arbeidet med saksfeltet skal skje. Dersom et utmarkslag som kun har fiske som saksfelt, skal utvide saksfelt til for eksempel organisering og salg av jakt etter ender, gås og bever, må medlemmene skrive under en ny innmeldingserklæring. Dersom utvidelse av lagets saksfelt kun gjelder viltforvaltning uten salg av jakt, er det ikke nødvendig med underskrift men nok med et årsmøtevedtak.

Forvaltning

Lov om laksefisk og innlandsfisk legger stor vekt på at grunneieren eller fiskerettshaveren gjennom organisering, driftsplanlegging og utnytting, skal forvalte fisket slik at ressursene bevares for framtida. Samtidig er det et mål at fiskeressursene forvaltes på en måte som både kommer den som eier fiskeressursene og sportsfiskerne til gode. Loven godtar også at fisket er en del av fiskerettshaverens næringsgrunnlag, og at befolkningen skal betale for fisket. Det beste vern av fiskeretten er en aktiv fiskeforvaltning.

Sportsfiske er en stadig viktigere aktivitet i forbindelse med naturbaserte opplevelser og turisme. Mange distrikter og lokalsamfunn har i dag positive ringvirkninger fra fisketurisme. I samarbeid kan flere aktører utvikle attraktive pakker for reiselivet. Ved å kombinere tilbud om et attraktivt fiske med for eksempel overnatting, bespising, båtutleie og guidetjenester vil man kunne oppnå økte inntekter og større lokal verdiskaping. Her bør landbruket selv se mulighetene.

Driftsplan

For å planlegge og strukturere arbeidet er det nødvendig med et styringsdokument i form av en driftsplan eller handlingsplan. En driftsplan er et viktig hjelpemiddel for å nå målene for laget. Laget gjennomfører hvert år ulike tiltak og arbeidsoppgaver som er beskrevet i planen og som det er kapasitet og ressurser til. Målene nås ved at de årlige tiltakene følger systematikken og prioritering som er beskrevet i driftsplanen. For å lage en god driftsplan er det viktig at medlemmene er godt involvert i prosessen. Når det er medlemmene som tar initiativet og fremmer konkrete forslag om tiltak, vil muligheten for at driftsplanen blir gjennomført være størst.

Det er vanligvis styret som foreslår å starte arbeidet med driftsplan. Initiativet bør forankres i årsmøte. Driftsplanen tar for seg biologi, næring og finansiering av tiltakene i planen.

Driftsplandokumentet bør holdes så kort som mulig, gjerne på 10- 12 sider. Omfattende statusbeskrivelser og dokumentasjon kan plasseres i vedlegg og holdes atskilt fra selve planen. En driftsplan kan gjerne bygges over en standard mal. Vi viser her til veilederen «Driftsplanlegging for innlandsfiske» som kan bestilles av Norges Bondelag. Viktig innhold i driftsplan er:

Status med beskrivelse av planområdet bør inneholde: naturforhold, eiendomsforhold, kunnskap om fiskeressursen, bruk av fiskeressursene, tilrettelegging og tidligere fiskestell samt offentlige planer som påvirker driftsplan.

Driftsplan

En god driftsplan er kjernen for målrettet drift av laget og er svært viktig å utvikle.

Delplan biologi fastsetter mål for fiskebestanden, utfordringer med rekruttering, kvalitet på fisken samt tiltak som kan være mer kunnskap om bestanden, beskatningsregler, habitattiltak, kultivering og kalking.

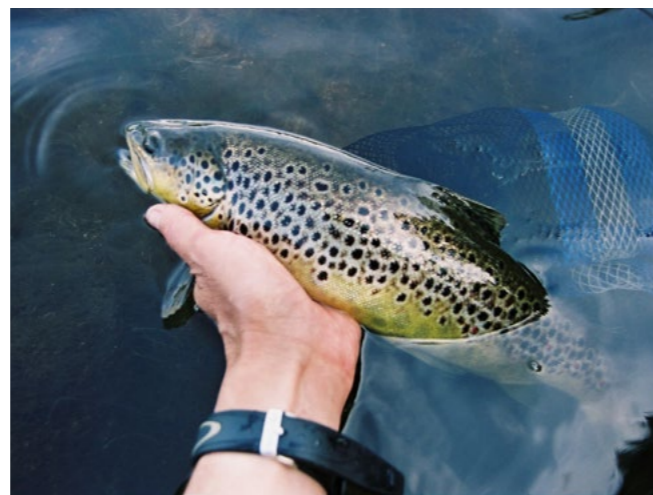
Delplan næring klargjør og legger til rette for bruken av fiskeressursene og gjennom dette stimulere til næringsmessig utnyttning som: prioritere utnyttelse, fiskekort, fiskeregler, næringsfiske, m.m.

Det vil variere fra plan til plan og fra utmarkslag til utmarkslag hvorvidt ansvaret for næringsvirksomheten legges til laget og driftsplanen, eller om dette primært skal være den enkelte grunneier eller bedrifts ansvar. I det siste tilfellet vil det ofte være slik at driftsplanen sørger for fellestiltakene, knyttet til for eksempel tilrettelegging og informasjon.

Delplan økonomi skal sikre at de ulike tiltakene som er foreslått og prioritert er realistiske og kan finansieres. Ofte vil planens ulike tiltak måtte finansieres gjennom inntekter fra fiske, i noen tilfeller gjennom tilskudd fra det offentlige. Delplanen skal også inneholde en tidsplan som viser når tiltakene skal gjennomføres og hvem som er ansvarlig for gjennomføring av tiltakene.

Sonering

Ofte er det ulike interesser knyttet til utnyttelsen av en innlandsfiskebestand. Noen grunneiere kan ønske å satse på fisketurisme, mens andre kanskje prioriterer eget husbehovsfiske. Blant fritidsfiskere er noen interessert i å kunne fiske med ulike redskaper og fange fisk til mat. Andre sportsfiskere ønsker kun å fiske med flue og jakte på stor fisk. Innen dette segmentet er det vanlig å sette fisken tilbake igjen, eller de nøyer seg med å kunne ta med en og annen fisk. I planområder med slik utpreget flerbruk kan en tilnærming gjennom såkalt sonering være en svært fornuftig og konfliktdependende. Det vanligste er geografisk sonering, der for eksempel elvestrekningen eller planområdets ulike vann deles opp for ulike typer fritidsfiske. Men det er også mulig å sonere i tid, der for eksempel turistfiske prioriteres først i sesongen, mens husbehovsfiske skjer senere.

Inntekt i laget, økonomi og næringsutvikling

Hvordan skal laget utvikle inntekt med basis i ressursene til laget?

Det er utmarkslagenes inntekter fra salg av fiskekort som i første rekke bærer kostnadene knyttet til drift av laget og utvikling av fiskeressursene etter utarbeidet driftsplan. Det er derfor viktig at fiskekortprisen og markedsføringen av fisket bidrar til inntekter som minimum bærer utgiftene for å organisere, forvalte og utvikle fisket.

Nedenfor følger noen eksempler på inntektsmuligheter for utmarkslag med saksfelt innlandsfiske:

Fiskekort

Det er viktig å lage kort tilpasset fiskernes behov.

- Dagskort er tilpasset tilfeldig besøkende
- 3-dagers kort og 7-dagers kort er tilpasset fisketurister som kommer til området på ferie
- Sesongkort/årskort gjelder kalenderåret. Dette er første rekke tilpasset de som har tilhold i området gjennom året (lokalbefolkning, hytteeiere)
- Hyttekort (ofte knyttet til alle på hytta og er ikke personlig) kan tilbys i områder med mange hytter.
- Kort tilpasset spesielle typer fiskere som trollingfiske, fluefiske m.m. ved sonering .

Salg av fiskekort

Det er mange ulike salgformer som er aktuelle for å selge fiskekort. Det er summen av pris på fiskekortene og antall solgte fiskekort som gir inntektene til laget. God kvalitet på fisket, god markedsføring og enkle salgsordninger gjør at flere sportsfiskere kjøper kort.

Det mest aktuelle er:

- Digitalt salg av fiskekort. Eksempelvis gjennom portaler som «Inatur.no» og «Fishspot.no».
- Salg over disk på bensinstasjoner og andre lokale utsalgssteder.
- Salg over disk hos turistverter.
- Hyttekort bør sendes aktuelle hytteeiere i posten.

FISKEKORT

GLOMMA I ØSTFOLD OG AKERSHUS - KJØP MED SMS

Døgnkort	Send FISKEKORT CFG10 til 2470 kr 50	
Ukekort	Send FISKEKORT CFG11 til 2470 kr 150	
Årskort*	Send FISKEKORT CFG12 til 2470 kr 300	

Kortet gjelder for fiske i hovedløpet av Glomma mellom Rånåsfoss og Sarpsfoss/Sølvstufoss

*Kjøp av kort merket med stjerne gjøres med kredittkort. Følg instruksjonene du mottar på SMS. Øvrige kort kjøpes med sms belastes din mobilregning. For mer info og fiskeregler, eller kjøp på nett, se inatur.no på mobil eller pc. Overbygningen for Glomma i Akershus og Østfold
TEK. 98 86 55 33 • post@saandgaard.no

TEKNISK LEVERANDØR:
TE. 73 53 20 97 • post@stlw.no

Utleie av vann til grupper av fiskere

Et alternativ til å selge fiskekort er å leie ut en hel fiskesone, eller et vann, til en gruppe fiskere for kortere eller lengre tidsperiode gjennom en sesong. Eksempler kan være:

- Leie ut fiske til sportsfiskegrupper som ønsker å disponere fiskesonen for seg selv. Det kan også inkludere overnatting, bespising og guide.
- Et medlem i utmarkslaget som leier og utvikler fiskevann som del av gårdsturisme, eks. med guiding og matserving.
- Tilrettelegg fisket for en spesiell type fiskere f.eks. fluefiskere, klubber m.m. som ønsker å leie en hel fiskesone.

Foto: Gudmund Nygaard

Næringsfiske

I noen vann prioriteres næringsfiske/husbehovsfiske framfor fritidsfiske. Næringsfiske kan være svært nyttig for å fremme forekomsten av stor fisk. Ved bruk av storruse kan for eksempel stor ørret og stor gjedde settes tilbake ut i sjøen. Det er også aktuelt å drive næringsfiske etter fiskearter som ikke er interessante for sportsfiskere, som for eksempel sik og lagesild. Det kan imidlertid oppstå interessekonflikter mellom et best mulig tilbud for sportsfiskere og et næringsfiske. Ved sonering av utmarkslagets fiskeområder og gode avtaler med den som driver næringsfiske er det mulig å unngå slike konflikter.

Utvikle næring med grunnlag i fiskeressursen blant medlemmene

Det bør være et mål at laget indirekte eller direkte bidrar til inntekter for medlemmene. Laget kan også ha som mål at fiskeressursen skal bidra til økt lokal verdiskaping i samarbeid med andre næringsaktører.

Laget kan gi enkeltmedlemmer fortrinnsrett ved at deler av fiskeressursene benyttes enten til næringsfiske eller at laget tar initiativ for å motivere medlemmer til å utvikle fisketurisme ved å tilby overnatting i ledig hus, guidetjenester og lignende. Videre bidrar laget til enkeltmedlemmers næring ved å dele ut utbytte i forhold til andeler, strandlinjemeter eller andre fordelingsordninger vedtatt i laget.

Medlemmene bør ha fortrinnsrett til å utvikle næring med grunnlag i innlandsfiske.

Eksempler på dette kan være:

- Å utvikle attraktive sportsfiske tilbud knyttet sammen med overnatting, matserving og guiding blant medlemmene.
- Starte næringsfiske.

Hvordan kan næring utvikles med utgangspunkt i fiskearter?

Sportsfiske etter ørret og harr

- Øke andelen stor fisk ved fiskeregler som pålegger fiskerne å gjenutsette stor fisk.
- Tilrettelegge egne fiskesoner for fluefiske, begrenset antall fiskere per sone, m.m.
- Fangstrapportering for å dokumentere sannsynligheten for å få fisk over en gitt størrelse, dette er viktig for markedsføring
- Tilbud/krav om guiding i spesielle soner
- Utleie av båt
- Utleie av overnatting og bespising, transport, fiskeutstyrssalg m.m.

Foto: Gudmund Nygaard

- Ørret og næringsfiske
 - Ørret til rakfisk
 - Utleie av hytter med fiskevann knyttet til husbehovsfiske og sportsfiske

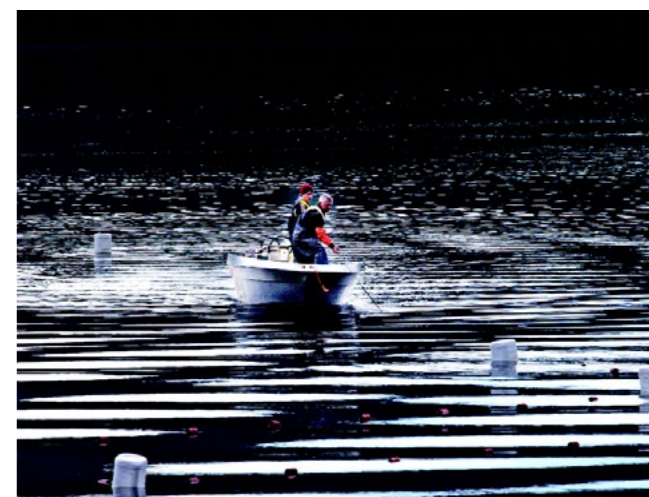

Foto: Bernt Bucher Johannessen

- Gjerdde
 - Øke andelen gjerdde over 1 meter ved fiskeregler som pålegger gjenutsetting av stor gjerdde.
 - Tilrettelegge med dybdekart, merking av skjær, fiskeregler.
 - Båtguiding
 - Utleie av båt
 - Utleie av overnatting og bespising, transport, fiskeutstyrssalg m.m.

Skatt og merverdiavgift

Et samvirkeforetak skal sende inn årlig selvangivelse og skattlegges for overskudd og innestående formue. Salg av fiskekort er MVA-pliktig omsetning for laget dersom omsetningen overstiger 50.000 kr. Registrering i Avgiftsregisteret skal imidlertid ikke skje før laget vurderer fiskekortsalget til å være av næringsmessig karakter. Dersom lagets totale virksomhet ikke gir et vesentlig overskudd over flere år, vil det ikke være grunnlag for å MVA-registrere laget selv om selve salget av fiskekort overstiger 50.000,-. Dette betyr at lag med omsetning under kr. 50 000,- slipper å betale tilbake MVA.

Hvordan drive laget?

Styret står for daglig drift og gjennomfører det årsmøte har bestemt innenfor et budsjett. Styrets leder har plikt til å sammenkalle til styremøte når han/hun finner det nødvendig. Styremedlemmene kan også kreve at leder sammenkaller til møte hvis vedtektene ikke har andre bestemmelser.

Det er ikke nødvendig at alle styremedlemmene møter, men alle må være innkalt. Når noen av styret melder forfall skal vararepresentanter bli innkalt. Styret er vedtaksført når minst halvparten av styremedlemmene møter. Gyldig vedtak fattes som flertallsvedtak av de møtende.

Et styremedlem kan ikke delta i hverken behandlingen eller avstemningen i saker hvor han selv eller hans nærmeste familie har fremtredende personlig eller økonomisk interesse. I de fleste saker styret behandler, vil styret og medlemmer av laget ha personlige og økonomiske interesser i vedtaket. De blir ikke inhabile av den grunn. Styremedlemmer blir inhabile i saker hvor de har særinteresser framfor andre medlemmer.

På styremøte skal det føres protokoll som undertegnes av de frammøtte. Protokollen skal oppgi hvem som har deltatt i styremøtet og hvilke vedtak som er truffet. Er et styrevedtak ikke enstemmig, har hvert styremedlem rett til å få tilføyd protokollen hvorledes han/hun har stemt.

Vedtektene må avklare hvem som forplikter laget ved underskrift. Som regel er det lederen alene eller sammen med et annet styremedlem. Påføres laget tap ved at styret unnlater å gjennomføre årsmøtevedtak eller gjennomfører disposisjoner i strid med vedtektene eller lagets interesser, kan det føre til erstatningsansvar for styremedlemmene. Styret kan også ved sine disposisjoner pådra laget erstatningsansvar når de opptrer på lagets vegne. Har de klart overtrådt bestemmelser, kan styremedlemmene også selv bli ansvarlige.

Hvordan kan man redusere arbeidsbyrden for styret?

Hvis det er praktiske oppgaver som skal utføres og økonomien er god, bør en vurdere å leie inn et medlem eller en egna person til å gjøre aktuelle oppgaver mot betaling.

Dette kan for eksempel være:

- Regnskap
- Oppsyn
- Administrere fiskekortsalg
- Utføre praktiske oppgaver, (utsetting av fisk, etterse merking av skjær og informasjon på tavler m.m.).

Dette bidrar til at styret begrenser seg til styrejobben, noe som igjen medfører at det blir enklere å skaffe/beholde styremedlemmer og leder i laget.

Hvordan skal laget og virksomheten finansieres?

Finansiering av lagets drift skjer i første rekke gjennom salg av fiskekort eller annet salg. Da er det viktig å vedta fiskekortpriser som gir styret rom for å finansiere tiltak og virksomhet fastsatt i årsmøte.

Kontingent

I enkelte lag betales en årlig kontingent. Dette gjelder spesielt når den økonomiske omsetningen av utmarksressursene skjer i regi av enkeltmedlemmer eller andre.

Tilskudd

Tilskudd til utvikling og tilrettelegging av innlandsfiske er begrenset. I forsursrammede områder i Sør-Norge kan utmarkslag søke midler til vassmiljøtiltak og kalking. Disse miljømiljømidlene er begrenset og har søknadsfrist 15. desember. Søknader bør avklares med fylkesmannen og sendes via elektronisk søknadssenter i Miljødirektoratet. Miljømyndighetene har noe friluftsmidler som kan brukes på tilrettelegging av innlandsfiske. Det kan være aktuelle tilskuddsmidler rettet mot næringsutvikling både fra Fylkesmannens Landbruksavdeling (BU-midler), Fylkeskommunen (næringsfond) og kommunene m.m.

Foto: Gudmund Nygaard

Eksempel på vedtekter for utmarkslag

Tilpasset bestemmelsene i lov om samvirkeforetak av 29. juni 2007 - Samvirkelova

§ 1 Utmarkslaget

XX utmarkslag SA (senere kalt laget eller foretaket) er et samvirkeforetak.

Medlemmene har ikke personlig ansvar for lagets forpliktelser. Medlemmene er andelseiere i laget.

Foretaket har sitt forretningskontor i YY kommune.

§ 2 Formål

XX utmarkslags formål er å forvalte og omsette andelseiernes jakt- og fiskerettigheter innenfor ZZZZ (geografiske) område.

Laget skal sørge for en god og bærekraftig forvaltning av storvilt, småvilt og fiske på lagets område med sikte på best mulig økonomisk utbytte for andelseierne. Forvaltningen skal ha som siktemål å bevare vilt- og fiskeressursene på lang sikt.

Laget kan også arbeide for andelseiernes interesser i saker som angår friluftsliv, naturvern og arealplansaker.

§ 3 Andelseiere

Grunneiere innenfor lagets område som eier eller disponerer minst dekar areal med jakt- og/ eller m strandlinje fiskerett kan opptas som andelseiere i laget.

Innmelding skjer ved skriftlig søknad til foretaket, og styret avgjør spørsmålet om opptak av ny andelseier / medlem. Søkeren skal få melding om utfallet av søknaden så snart som mulig og senest innen to måneder fra den dagen foretaket mottok søknaden.

Medlemskapet skal lyde på navn og eiendom. Medlemskapet kan ikke skilles fra eiendommen. Medlemskapet går over til ny eier hvis eiendommen skifter eier.

Laget skal føre medlems- andelseierregister som skal være å jour til enhver tid. Ny andelseier føres inn uten ugrunnet opphold. Andelseierne utøver medlemsrettigheter fra den dagen de er innført i medlemsregisteret.

§ 4 Andeler og medlemskapitalkonti

Andelseierne får tildelt andeler for de jakt- og fiskerettigheter som skal forvaltes og omsettes gjennom laget, jfr § 10. Antall andeler for den enkelte andelseier beregnes på grunnlag av det areal laget skal forvalte. Andelene forrentes ikke.

Hver andelseier får en andel pr. påbegynt..... dekar jaktterreng. I tillegg tildeles en andel pr. påbegynt.....meter strandlinje i fiskevann og –elver.

Andelseiere som har spesielt verdifulle områder eller rettigheter kan i særlige tilfeller tildeles tilleggsandeler på grunnlag av skjønn fra sakkyndig.

Er et sameie andelseier, har sameiet det antall andeler som sameiets areal gir grunnlag for.

Kontantinnskudd i laget er medlemskapitalkonto som kan forrentes.

Andelene eller medlemskapitalkonti kan ikke pantsettes eller stilles som sikkerhet for medlemmets forpliktelser.

§ 5 Utmelding

En andelseier kan melde seg ut ved skriftlig melding til laget ved styret. Utmelding må skje innen utløpet av kalenderåret og får virkning for det kommende jakt- og fiskeår.

Utmeldt medlem / andelseier er bundet av de avtaler eller forpliktelser laget har overfor tredjemann inntil avtalen utløper eller kan sies opp.

Andelseier som melder seg ut av laget har ikke krav på del av lagets felleskapital eller formue. Vedkommendes jakt- og fiskerettigheter tilbakeføres og innestående på medlemskapitalkonto utbetales innen tre måneder etter utmelding.

§ 6 Utestenging

Dersom en andelseier vesentlig misligholder sine forpliktelser overfor foretaket eller når andre tungtveiende grunner tilsier det, kan andelseieren etter skriftlig varsel stenges ute fra laget.

Vedtaket om utestenging fattes av styret. Vedtaket kan ankes inn for årsmøte, jf Samvirkelova § 23.

Bestemmelsene i § 5 annet og tredje ledd gjelder også ved utestenging av andelseier.

§ 7 Årsmøtet

Årsmøtet er lagets øverste myndighet og holdes innen utgangen av april måned hvert år.

Styret sender skriftlig innkalling med minst 14 dagers varsel til hver andelseier vedlagt sakliste, årsmelding og regnskap.

Styret eller minst 1/10 av andelseierne kan kreve at det innkalles til ekstraordinært årsmøte med minst 8 dagers skriftlig varsel.

Årsmøtet ledes av en møteleder som velges av årsmøtet. Årsmøtet behandler de saker som er angitt i innkallingen.

I ordinært årsmøte skal følgende saker behandles:

1. Valg av møteleder og to medlemmer til å underskrive protokollen.
2. Styrets årsmelding og regnskap.
3. Godtgjørelse til styret.
4. Disponering av årsoverskuddet etter innstilling fra styret
5. Styrets forslag til arbeidsplan og eventuelle administrasjonsavgifter for kommende år.
6. Valg av styreleder for ett år
7. Valg av det antall styremedlemmer med varamedlemmer som er på valg.
8. Valg av valgkomite på 3 medlemmer.
9. Valg av revisor og fastsettelse av godtgjørelse til revisor.

Bare andelseiere har møte- og stemmerett i årsmøte. Ektefelle eller samboer kan møte og stemme uten særskilt fullmakt. Er et selskap andelseier kan daglig leder med prokura eller styremedlem som tegner selskapet møte og stemme i årsmøtet.

I årsmøtet har hver andelseier 1 stemme. En møtende andelseier kan gis fullmakt til å stemme for en ikke møtende andelseier.

Hvis én andelseier krever det, skal avstemning skje etter andeler. Avstemning etter andeler kan ikke kreves ved valg.

Alle vedtak i årsmøte skjer med alminnelig flertall av de avgitte stemmer med unntak for vedtak om vedtektsendring og oppløsning jf §§ 10 og 11. Ved stemmelikhet avgjør møteleders stemme. Dette gjelder ikke ved valg hvor det foretas loddtrekning ved stemmelikhet.

§ 8 Styret

Lagets virksomhet ledes av et styre på inntil 5 medlemmer med 2 varamedlemmer valgt i nummerorden. Styret er beslutningsdyktig når minst halvparten av styremedlemmene er tilstede. Vedtak treffes med alminnelig flertall. Ved stemmelikhet har styreleder dobbeltstemme.

Enhver andelseier plikter å motta valg som medlem eller varamedlem til styret.

Styremedlemmer velges for to år, mens varamedlemmene velges for ett år. Uttredende styremedlem har rett til å nekte gjenvalg for en så lang periode som vedkommende har fungert..

Styret velger selv blant sine medlemmer nestleder, kasserer og sekretær.

Styret er ansvarlig for forvaltning og organisering av virksomheten i laget, og skal bl.a:

- a. Sørge for betryggende regnskapsføring
- b. Tilrettelegge for god økonomistyring og formuesforvaltning
- c. Avgi årsmelding med revidert regnskap
- d. Utarbeide forslag til budsjett og arbeidsplan for kommende år
- e. Organisere utnyttelsen lagets utmarksressurser i samsvar med årsmøtets retningslinjer og med sikte på best mulig økonomisk utbytte for andelseierne.
- f. Utarbeide forvaltningsplan for jakt og fiske innen lagets område
- g. Anmelde ulovlig jakt og fiske på lagets område.

Andelslaget forpliktes ved underskrift av styrets leder og ett annet styremedlem i fellesskap. Styret kan meddele prokura.

§ 9 Økonomiske forhold

Foretaket skal ha en egenkapital som er forsvarlig ut fra risikoen og omfanget av virksomheten.

Så langt egenkapitalen er forsvarlig, kan årsmøtet innenfor rammen av styrets innstilling vedta at årsoverskuddet for sist avsluttede regnskapsår skal nyttes til etterbetaling, avsettes til etterbetalingsfond, avsettes til medlemskapitalkonti eller til forrentning av medlemskapitalkonti.

Etterbetaling skjer på grunnlag av andelseiernes andeler i laget, som uttrykk for størrelsen på samhandelen.

For medlemmer som selv disponerer egen jakt og/eller fiske jf § 10, reduseres utdelingen fra laget tilsvarende. Disse andelseierne kan pålegges å dekke en del av lagets administrasjonsutgifter.

§ 10 Egen disponering av jakt og fiske

En andelseier som ønsker å disponere egen jakt- og fiskerett kan søke laget om dette.

Laget kan ikke nekte slik disponering dersom feltet er av en hensiktsmessig størrelse og godt arrondert og ikke deler opp lagets område på en uhensiktsmessig måte.

Når det gjelder egen disponering av storviltjakt er det en forutsetning at feltet er så stort at det gir grunnlag for minst en fellingsstillatelse og feltet må fortsatt være en del av lagets storviltforvaltningsområde.

§ 11 Vedtektsendring

Endring i disse vedtekter vedtas i lovlig innkalt årsmøte etter forslag fra styret. Til gyldig vedtak kreves 2/3 flertall blant de avgitte stemmer med mindre det etter loven stilles strengere krav, jf Samvirkelova § 54.

§ 12 Oppløsning

Oppløsning av laget krever vedtak i lovlig innkalt årsmøte etter forslag fra styret. Til gyldig vedtak kreves 3/4 flertall av de avgitte stemmer. Oppnås ikke tilstrekkelig flertall kan forslaget vedtas i nytt årsmøte med 2/3 flertall av de avgitte stemmer.

Før oppløsning må alle avtaler og leieforhold være avviklet og alle forpliktelser dekket.

Andelseierne får utbetalt andelsinnskuddet så langt andelskapitalen er i behold. Videre utbetales innestående på medlemskapitalkonto. Gjenværende formue fordeles mellom andelseierne i forhold til omsetning gjennom laget de siste 5 hele regnskapsår før oppløsning.

§ 13 Tvister

Tvister mellom andelseierne eller mellom medlem og laget som har sitt utspring i lagets virksomhet skal partene søke løst i minnelighet gjennom forhandlinger.

Dersom enighet ikke oppnås kan partene bli enige om å avgjøre tvisten ved voldgift med skogansvarlig i den kommune foretaket har sitt forretningskontor som ene-dommer.

Blir partene ikke enige om voldgift avgjøres tvisten av de ordinære domstoler med verneting i den kommune foretaket har sitt forretningskontor.

§ 14 Ikrafttredelse

Disse vedtekter trer i kraft fra

Innmeldingserklæring:

Undertegnede grunneier og/eller rettighetshaver melder seg med dette inn i

..... utmarkslag

Så lenge medlemskapet varer har laget fullmakt til å

- disponere over min fiskerett, samt grunnareal i henhold til lagets vedtekter datert
- anmelde ulovlig fiske på min eiendom.

Undertegnede er kjent med de rettigheter og plikter som framgår av de foreliggende vedtekter.

Medlemskapet kan sies opp med et års varsel. Utmeldt medlem er likevel bundet av de forpliktelsene laget har påtatt seg slik det går fram av vedtektene.

Medlemskapet går over til ny eier hvis eiendommen skifter eier.

Eierens navn:

Adresse:

Eiendommens navn:gnr. Bnr.:.....

Meter strandlinje:.....

Dekar totalareal:

Andre rettigheter:

Sted: Dato:

Underskrift:

Brosjyren er utarbeidet for Norges Bondelag av
Utmarksavdelingen for Akershus og Østfold.
Medvirkende: Gudmund Nygaard, Fishspot

Brosjyren er finansiert av Norges Bondelag
og Matmerk.

Brosjyren kan bestilles fra:
Norges Bondelag
PB 9354 Grønland
0135 Oslo
Telefon: 22 05 45 00
Epost: ekspedisjon@bondelaget.no

Den kan også leses på internett:
www.bondelaget.no
www.utmarksavdelingen.no
juni 2015

NORGES BONDELAG

Foto: Utmarksavdelingen for Akershus og Østfold, hvis ikke annet spesifisert.

Trykk: Vestby Grafiske. Design: Pål Sindre Svae, Utmarksavdelingen for Akershus og Østfold.